

Vanhallekin tietokoneelle löytyy käyttäjä

Atk-laitteiden kierrätykseen huomiota

Suomessa poistetaan käytöstä tuhansia tietokoneita vuosittain. Hylätystä koneista syntyy tonneittain romua, jonka määrä vain kasvaa kasvamistaan, kun koneiden elinikä lyhenee ja laitteistojen hankitaan yhä useampiin koteihin ja konttoreihin.

Mikrotietokoneissa on kierrätyskelpoisia muovisia osia ja uudelleen käyttöön kelpavia jalometalleja. Talteen otetusta romusta noin kaksi kolmasosaa on kierrätykseen sopivaa materiaalia.

Kun kiinnostus ympäristöasioihin on kasvanut, myös laitevalmistajat ovat alkaneet kiinnittää huomiota uusiokäyttöön. Esimerkiksi ICL-Data kerää uuden myynnin yhteydessä vastaanotetut romutettavat laitteet lajiteltaviksi, ja osien jalometallit kerätään talteen.

Tavallinen mikroharrastaja tai yrityksen atk-hankinnoista vastaava henkilö voi myös pohtia kier-

rätystä. Vaikkei vuosia sitten hankitussa mikrossa enää riitä vääntöä uusimpien ohjelmistojen tarpeisiin, se voi vielä mainiosti sopia tarpeiltaan vaatimattomammalle koneenkäyttäjälle tai pelikoneeksi.

Tietokonekin voi olla muotiasia

”Atk-laitteet ovat monille statusa. Uusia ostetaan, koska koneen pitää olla viimeistä huutoa. Hankinnoissa jopa tuhlaillaan”, ihmettelee **Juho Raitio** Oulun kierrätyskeskuksesta.

”Mikrotietokoneet kelpaavat hyvin kierrätettäväksi. Meille kierrätyskeskukseen tosin ei ole tullut kuin joitakin rikkiäisiä monitoreja tai osia. Mikrojen kierrättäminen yksityisten ihmisten kesken on mielestäni järkevää.”

”Moni firma kuskaa vieläkin tietokoneensa kaatopaikalle. Siellä

niitä sitten näkee kasassa, mutta siinä vaiheessa niille ei enää voi paljota tehdä”, Juho Raitio harmittelee.

Värikasetit voi täyttää ja käyttää

Lasertulostimien värijauekasetit ja printtereiden värinauhat eivät ole kertakäyttötavaraa. Laserkirjoittimen värijauekasetissa on noin sata erilaista muovi- ja metalliosaa. Valmistajan ohjeiden mukaan tyhjentyneet kasetit pitäisi käytön jälkeen heittää roskiin. Kasetti voidaan kuitenkin ottaa talteen, puhdistaa ja täyttää uudelleen noin 20–30 kertaa. Kasetin rumpu voidaan vaihtaa välillä uuteen.

Etelä-Suomessa on muutamia kasettien täyttöön erikoistuneita yrityksiä, joissa kasetin puhdistus ja täyttö maksaa noin puolet uuden kasetin hinnasta.

”Monet atk-laitteita valmistavat suuryritykset suhtautuvat kierrätykseen nihkeästi, ja yrittävät vesittää sitä”, harmittelee **Jukka Arkkila** riihimäkeläisestä kasetteja lataavasta yrityksestä. Pohjois-Suomessa vastaavia yrityksiä ei toistaiseksi toimi. Kemin kierrätyskeskus on kuitenkin välittänyt kasetteja edelleen täytettäväksi.

Vanhat koneet töistä kotiin

Oulun Systeman myymäläpäällikkö **Matti Ojala** kertoo, ettei laitemyyjän kannata ottaa käytettyjä koneita vaihdossa.

”Mikrotietokoneen ikä on pari kolme vuotta. Laitesukupolvet vaihtuvat niin nopeasti, että vanhoille malleille ei riitä kysyntää. Me olemme kehottaneet ostajia myymään vanhat koneet kavereilleen tai kauppaamaan niitä lehti-ilmoituksella. Joissakin firmoissa

henkilökunta saattaa lunastaa koneet itselleen”, **Matti Ojala** kertoo. Käytetty mikrotietokone voi kuitenkin olla myös rahanarvoinen laite. **Janne Öro** työskentelee atk-realisointikeskuksessa, joka keskittyy käytettyjen koneiden kauppaan.

”Yksityiset ihmiset tarjoavat vanhoja koneitaan myyntiin. Esimerkiksi opiskelijat käyvät etsimässä edullisia laitteita tekstinkäsittelyyn. Yritykset sen sijaan käyttävät palvelua aika vähän, firmoissa laitteet vaihdetaan yleensä uusimpaan.”

Koulut ja virastot käyttävät tarkoin

Julkisella sektorilla atk-laitteet eivät määrärahojen niukkuuden vuoksi kierrä yhtä nopeasti kuin yrityksissä. Kasakaupalla paperia

tuottavassa Oulun lääninhallituksessa laitteistoja ollaan parhaillaan uusimassa.

”Meillä edelliset laitteet hankittiin vuosina 1984–1985. Koska vanhaa konesukupolvea on vielä käytössä, entiset on toistaiseksi säilytetty varaosiksi”, kertoo **Leena Mäkinen-Jaakkola** lääninhallituksen tietohallinnosta.

Myös Oulun kouluilla tietokoneista otetaan kaikki mahdollinen irti.

”Meillä lähes kaikki vanhat atk-laitteet ovat vielä käytössä. Rikkiäisistä korjataan se, mikä on korjattavissa. Vanhoja koneita hyödynnetään uusissa tehtävissä. Esimerkiksi kymmenen vuoden takaisia lelukoneita käytetään nyt erityisopetuksessa lukihäiriöisten puhesyntetisaattoreina”, kertoo **Mikko Halonen** oppimateriaali-keskuksen huolto-osastolta.